

Милорад Комраков
КОРОНА СЕ ОТРГЛА КОНТРОЛИ?!
(Година коју су појели корона вируси)

Књига 3

Уредник
Зоран Колунџија

Милорад Комраков

КОРОНА СЕ ОТРГЛА КОНТРОЛИ?!

(Година коју су појели корона вируси)

Књига 3

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

...А шћо се шћиче малоумника који не верују у вирусе, шћозивам их да шћрођу оно шћио сам шћрошао и шћролазим. Свако ко шћозива да се не носе маске шћребало би да буде ухайшен и ошћеран на робију за орћанизовано шћирење заразе. Не шћреба имаћи милосћи!

Др Александар Ивковић, специјалиста радиологије
из Ниша заражен короном јула 2020. године

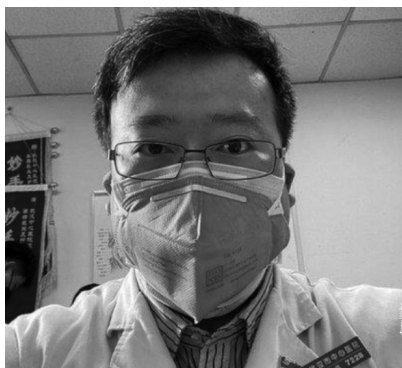
...Ово неће бићи шћосћкорона друшћиво. Биће шћо живљење са вирусом корона, са чиме се морамо носићи. Неће шћо несћашћи брзо, биће шћо нова нормалносћ.

Ник Говинг, британски новинар и ТВ водитељ
за Курир телевизију, 18. јула 2020. године.

УВОД

Први случај вируса 2019-nCoV у свету забележен је 17. новембра 2019. године. Нулти пацијент регистрован је, према писању *Чајна морнини њосџа*, 17. новембра 2019. године у кинеској провинцији Хубеи. То је више од месец дана пре него што су лекари регистровали прве случајеве у Вухану. Научник Лео Пун, који је први открио да се ради о овом вирусу, мисли да се вирус прво појавио код животиња, а да је онда прешао на људе – објавио је часопис *Национална географија* 24. јануара 2020. године. Институт за вирусологију у Вухану, граду из којег је кренуло ширење ковида 19, радио је на три жива соја корона вируса код слепих мишева, али ниједан од њих није подударан са оним који је изазвао пандемију, рекла је директорка Ванг Јањи, одговарајући на спекулације да је вирус настао у лабораторији тог института. Кинески офталмолог Ли Венлијанг први је покушао да упозори медицинске раднике на вирус корона. Доктор Ли је радио у средишту избијања епиде-

*Кинески лекар Ли Венлијанг, први
ујозоровао на коронавирус.
Фото: РТС/Принтскрин*

мије у децембру 2019. године, кад је приметио седам случајева вируса за који је помислио да личи на сарс – вирус који је довео до глобалне епидемије 2003. године, објавио је РТС 2. јануара 2021. године.

Послао је поруку колегама у групном разговору на Веибу (кинеској верзији Твитера) 30. децембра 2019. како би их упозорио на болест, али неколико дана касније позван је у Биро за јавну безбедност где су га оптужили за ширење лажних информација. Био је чак приморан да потпише писмо у којем се наводи да је озбиљно наштетио друштвеном поретку. Касније локалне власти су му се извиниле, али то извињење стигло је прекасно. Недељу дана након што га је посетила полиција, доктор Ли је лечио жену од глаукома, која је била заражена. Узро после прегледа и он се заразио, а током болничког лечења и преминуо. Кина је прогласила ванредно стање и касније успела да стави под контролу ширење заразе.

Талас вируса короне који је средином јула 2020. године запљуснуо свет, створио је огромне проблеме на планети Земљи. Када смо помислили, по препорукама лекара, да се током лета ова пошаст мора примирити, забележени су ужасавајући подаци о мртвима широм света. Шта се десило? Да ли смо се сви, на кратко опустили, скинули маске, прерано, почели да осећамо као да у ваздуху нема „сићушног убице“ који хара и вреба, да ли нас је неко саветовао да се тако понашамо? Неки су чак и претеривали у „слободном“ животу, па су на вирус и заборавили. Маску носим од првог дана проглашења епидемије у нашој земљи, 6. марта 2020. године. И моји укућани такође. Навлачимо рукавице када користимо градски превоз, идемо на пијацу или у продавницу. „Држимо“ довољно одстојање од комшија, пролазника на улици, саговорника пажљиво слушамо али уз „дебели“ размак између нас. Не виђамо родбину,

не идемо у госте нити нам непозвани гости долазе. Слушамо савете лекара, чак и када посумњамо у неке изјаве здравствених радника, запитамо се да ли су у праву они који их „грде“ или оптужују да су режимски послушници и да не говоре истину о вирусу. Дакле, маску нисам скидао ни после укидања карантина и ванредног стања. Чак су ме комшије зезале: „Па ти још носиш маску. Нема више потребе, нема короне“ говорили су. Одговарао сам да слушам лекаре и да ћу скинути маску када саопште нулте податке о вирусу. Нажалост дуго ћемо још чекати на то. Изгледа тако ових променљивих јулских дана. Вирус корона још није побеђен. Нигде у свету. Напротив. Када су у петак 10. јула 2020. године сви домаћи медији бомбастично пренели вест са конференције за штампу да је у Србији, у једном дану, умрло 18 људи и да је на респираторима 170 оболелих, да је 386 заражених, што је највише од почетка епидемије – Пандорина кутија је отворена! Подсетимо Пандора је била прва жена у грчкој митологији. Пошто се удала за Прометејевог брата, Пандора је отворила кутију из које су излетели све невоље и сва зла и раширили се по читавом свету. Према једној верзији, на самом дну је остала нада, будући да је Пандора затворила поклопац пре него што је она успела да излети.

Био је то, до тада, најтежи дан за Србију истакла је премијерка Ана Брнабић, видно забринута, пред окупљеним представницима медија у палати Србија у Београду.

– Ово је борба сваког појединца за цело наше друштво. Уколико ситуација са короном не буде боља, нећемо преузети од било каквих рекстриктивних, па и најрестриктивнијих мера да би сачували здравље и животе људи – поручила је премијерка Ана Брнабић.

– Моје мишљење је да би најефикаснија мера, и у томе се слажем са председником Вучићем, а то је као у марту

и априлу, било увођење ванредног стања и забрана кретања макар викендима, да би се прекинуо овај раст бројева и да би се омогућио простор за дисање нашем здравственом систему, јер ова борба ће трајати дуго – навела је Брнабић.

Ана Брнабић, Председница Владе Републике Србије.

Фото: Танјуг

– Ипак, држава није одговорна баш за све и сви као појединци морамо да учествујемо, јер плашим се шта ће бити на јесен. Не треба да мислимо да можемо да се окупљамо ако нема полицијског часа и да нема неке нарочите опасности. Волели бисмо да такве мере дају резултат као што су дале у Немачкој, али ако не буду, мораћемо да идемо на рестриктивније мере – рекла је Брнабић и додала да је проблем што се сада понашамо другачије него у марту или априлу, што усложњава ситуацију. Премијерка Ана Брнабић је одговарајући на питања новинара 13. јула 2020. године, рекла „да није сигурна како су новинари схватили да је кривица сваљена на грађане“.

– Ја нисам ниједан једини пут кривицу свалила на грађане. Ја када сам причала да нисмо довољно дисциплиновани увек сам кретала од себе. Ношење маске нисам озбиљно схватила. Само кажем да у једном тренутку људима морамо да кажемо: људи морамо да носимо маске. Овај пут се трудимо да немамо репресивне мере јер ће вирус остати са нама. Сваки пут ако имамо рестриктивне мере ћемо имати пад па пик, па пад па пик и ми морамо да се научимо да живимо са тим – казала је она. Премијерка је нагласила да репресија није начин да живимо и радимо, те да треба да учимо другачије да живимо.

– Да, погрешили смо. Сви су грешили зато што је вирус нов о којем се не зна много. Али нисам сигурна да могу да преузем ту одговорност. Није Ана Брнабић предвиђала затишје на лето, то су сви предвиђали. И ок, није се десило и идемо даље, боримо се са овим – нагласила је она и додала да је кривица на вирусу.

– Радићемо и ми ревизију бројева и она се ради после сваке овакве ситуације. Да смо хтели нешто да кријемо не бисмо имали конференцију и дигитализовала бих здравствени систем – додала је.

У гостовању на РТС-у, 19. јула 2020. године проф. др Виолета Михаиловић-Вучинић оценила је да вирус корона сада није исти као онај с пролећа. Исто то приметио је и пулмолог др Бранимир Несторовић.

– Ово није исти вирус с пролећа, већ нешто много суровије. Старосна граница је нижа, а практично се особе које оболе моментално хоспитализују због тежих пнеумонија. Број особа на респиратору је стално троцифрен и то су много тешки облици ковида 19 у овом налету епидемије, док је на пролеће већина људи имала блажу клиничку слику. И лекари су потпуно изненађени понашањем ковида 19, јер респираторним вирусима никада лето није сезона – иста-

кла је проф. др Виолета Михаиловић-Вучинић, директорка Клинике за пулмологију КЦС, током гостовања на РТС-у.

– Овог пута је вирус толико непредвидив. Људима се појави температура, али немају друге симптоме. Температура падне и онда је наизглед све у реду, да би се после четири, пет дана појавила пнеумонија. Опет нагли скок температуре, суви и перманентни кашаљ од ког не могу да дишу, малаксалост... Чим се такви симптоми појаве, то је велики сигнал да је пацијент у опасности. Њихов опоравак траје јако дуго, а сада је поготово случај са млађим људима – описала је она.

Нешто слично је пре десетак и више дана приметιο и др Бранимир Несторовић.

– Мени ово личи на други вирус. Сада обољевају млади, а не стари. Заиста личи на други вирус. Имате ви сада и друге узрочнике – објаснио је доктор Несторовић. Он је истакао да је вирус вероватно поново стигао из неких иностраних земаља.

Проф. др Виолета Михаиловић-Вучинић и др Бранимир Несторовић.

Фото: Јутјуб / Принтскрин / РТС

– Ја мислим да је нама дошао вирус поново из Швајцарске и Италије. Мислим да нам је дошло много странаца – рекао је Несторовић.

Војвођански секретар за здравство Зоран Гојковић упозорио је 16. јула 2020. још једном да је здравствени систем Србије пред пуцањем и да нам прети сценарио из Италије и Шпаније, уколико сви не буду поштовали прописане мере заштите. Гојковић је, због неодговорног понашања грађана, казао да је за то да они који не носе маску потпишу да не желе помоћ, наводећи да, међутим, тај сценарио, ипак, није могућ јер је у Србији лечење обавезно.

Лична одговорност је најважнија, буди одговоран према себи и према другима. Приметио је да су многи мислили да је вирус корона безазлена ствар, али да се очекивало да ће током два месеца сазрети свест људи, наводећи да у неким земљама у другом таласу нема великог броја заражених.

– Нама то засад не иде. Покушавамо да вратимо живот у нормалне токове. Не можемо да будемо затворени годину, две, три, али треба да научимо да не можемо до вакцине да се понашамо као пре короне – нагласио је Гојковић.

– Ко је држао дистанцу, водио рачуна о личној хигијени и носио маску, није имао проблем – навео је Гојковић.

Покрајински секретар за здравство Војводине др Зоран Гојковић.

Фото: Танјуг

– Као и сви у окружењу, редовно сазнајемо нове ствари о вирусу. Не постоје специфична питања за вирус корона, постоје питања која се постављају у оквиру сваке обраде. Која је симптоматологија најчешћа, још увек је то повишена температура, све остало укључујући и главобољу, промена чула мириса, јављају се у различитим узрастима. Зависи од навика, али практично не постоји ниједан симптом где ћете на основу једног питања моћи да кажете да пацијент има корону – рекао је др Горан Стевановић, директор Инфективне клинике у Београду, пише Ј.А. у *Блицу* 17. јула 2020. године.

Др Стевановић је причао и о старосној структури пацијената.

– Практично као и за све друге болести тако и за ковид важи да је старосна структура у директној пропорцији са бројем оболелих, што значи да око пет одсто њих захтева респираторе. Чињеница је да мушкарци чешће оболевају, однос је 60 према 40 у процентима у корист мушкараца и клиничке слике код њих су теже – казао је Стевановић.

Бројке о зараженим и преминулима од ове пошасте у свету расту геометријском прогресијом. Човек, када чује ове податке, остаје нем, и не верује да живимо са вирусом који, као да се „игра“ са нама. Крајем 2020. године регистроване су и прве вакцине против короне. У свету је средином јануара 2021. године почела вакцинација... Вирус мора бити побеђен!

Медији су, почетком марта 2021. године, пренели алармантну вест да је у свету преко 118 милиона заражених вирусом корона, а преминуло је преко 2,6 милиона људи. Опоравило се више од 93,5 милиона заражених. Највише преминулих, почетком фебруара 2021. године, је у САД, више од 539.000 људи. Велики број умрлих бележи се и у Бразилу (више од 267.000), Мексику (преко 174.000), Ин-

дији (преко 158.000), Великој Британији (више од 125.000), Италији (више од 100.000) Француској (преко 89.000), Русији (преко 89.000), Немачкој (преко 72.000), Ирану (преко 58.000), Шпанији (преко 52.000), Аргентини (више од 45.000), Колумбији (преко 40.000), Перуу (преко 37.000), Јужној Африци, (преко 44.000), Индонезији (преко 25.000), Турској (преко 22.000)), Белгији (преко 20.000), Чилеу (преко 20.000), Украјини (преко 20.000) Шведској (преко 10.000), Ираку (6500), Кини (4636)...

Највише заражених, почетком марта 2021. године, преко 30 милиона, је у САД, следи Индија са преко 11,3 милиона заражених, па Бразил у којем је оболело преко 11 милиона људи. На четвртом месту у свету и првом у Европи је Русија са преко 4,3 милиона заражених и Велика Британија са више од 4,2 милиона, Француска са више од 3,5 милиона, Шпанија 2,7 милиона, Италија и Турска са преко 2,8 милиона док су више од 2 милиона заражених забележиле Немачка и Колумбија, док више од милион заражених имају Мексико, Аргентина, Перу, Јужноафричка Република, Пољска, Украјина и Иран.

Не зна се тачно како и на који начин поједине земље воде евиденцију о оболелима и умрлима, да ли пријављују само умрле од вируса корона или и од других болести, да ли „штимују“ бројке, из само њима знаних разлога, ко то ради, лекари или статистичари, неуки или стручњаци – питање је које мучи житеље планете. Ако се у тај посао умешају и прсти политичара, онда све може да добије другачији епилог. Тако се и код нас појавила новинарска сумња у број умрлих које објављује Србија. Али о томе ћемо нешто касније.

Статистика СЗО заснована је на званично потврђеним подацима које земље пријављују, наводи ТАСС, а преноси Тањуг. Мало је вероватно да ће вирус корона ускоро бити искорењен, изјавио је представник (СЗО) Мајк Рајан.

– Тренутно је врло мала вероватноћа да ће вирус бити елиминисан. Постоје врло посебна окружења у којима се то може догодити, нпр. острвске државе, али чак и оне ризикују поновни увоз вируса – рекао је Рајан 10. јула 2020, године новинарима у Женеви. Он је подсетио на пример Данске, која је скоро искоренила вирус, али је он опет дошао из иностранства. Из СЗО је раније саопштено да су њени стручњаци отпутовали у Кину како би организовали истрагу о пореклу новог вируса који је изазвао глобалну пандемију. Два научника из СЗО радиће са кинеским колегама како би одредили обим и смер истраге, рекла је портпаролка СЗО Маргарет Херис на брифингу за новинаре у Женеви.

Шеф Светске здравствене организације Тедрос Аданом Гебрејезус изјавио је да је здравствена ситуација са епидемијом вируса корона можда најтежа коју је до данас та организација прогласила. Генерални директор СЗО рекао је на конференцији за новинаре у Женеви, 27. јула 2020.

Шеф Светске здравствене организације Тедрос Аданом Гебрејезус.

Фото: Танјуг/АП

године, да пандемија наставља да се шири убрзано. СЗО на списку до сада познатих симптома инфекције вирусом корона као што су повишена температура, главобоља, мучнина, губитак чула укуса и мириса упозорава на још три симптома који су одлика ковида 19.

СЗО наводи да је потребно тестирати појединце који имају кратак дах јер је један од главних симптома ковида 19.

Поред отежаног дисања још један од симптома је бол у грудима у виду притиска. Потешкоће у говору или проблем са координацијом покрета тела су још један од знакова ковида 19.

Како истичу стручњаци један део заражених највероватније ће развити блажу клиничку слику која не захтева хоспитализацију, међутим у теже симптоме се убраја тешко или отежано дисање, губитак даха, бол у грудима и проблем са покретањем тела. У случају тежих симптома обавезно је јавити се лекару како би се добила адекватна терапија.

У ексклузивном интервјуу за *Новости*, 19. јула 2020. године др Сергеј Бољевић, угледни професор Првог московског државног медицинског универзитета „И. М. Сеченов“, осврнуо се и на рад Светске здравствене организације.

– Савети Светске здравствене организације се базирају на научним подацима који су, кад је реч о ковиду 19, малобројни и противуречни. Ваља знати да савети СЗО нису обавезујући. Свака земља сама одлучује како да се бори са овом инфекцијом – каже др Бољевић.

Познато је да је председник САД Доналд Трамп упутио више критика на рачун СЗО, и да је та земља прекинула контакте и сарадњу са поменутом организацијом. Он каже да СЗО, за паре које добија из читавог света, посебно из Америке, није ништа учинила да се пронађе лек против корона вируса. Позната су мишљења да је то бирократска

институција која само даје савете а ништа не одлучује. После председника САД, који је напао Светску здравствену организацију, и руски лекари се у ТВ емисијама исмевају саветима СЗО...

Светска здравствена организација, организација при УН, основана је у Женеви 1948. године уместо две старије службе, са задатком да успостави највећи могући ниво здравља код свих народа. Њена делатност креће се у три смера. Служи као информативна служба за обавештавање о најновијим сазнањима у лечењу болести и неговању здравља, успоставља међународне санитарне прописе и стандарде у случају карантинских мера. Финансира мере за контролу епидемијских и ендемских болести (укључујући кампање за имунизацију и помоћ у достављању чисте воде). Такође, унапређује програме за опште здравље у многољудним земљама. Највећи успех ове организације јесте што је у свету искоренила Велике богиње (1980). Волели бисмо да тај успех понови и у борби са корона вирусом!

Корона хара Србијом!

Од почетка епидемије у Србији до 6. марта 2021. године, на годишњицу првог регистрованог зараженог вирусом корона у Србији, регистровано је 482.387 заражених, а од последица ковида 19 преминуло је 4.542 особе. На болничком лечењу су 4.182 пацијента, од којих су 169 на респиратору. Укупан број тестираних је 3.031.341, проценат смртности 0,94% показују подаци са сајта covid19.rs.

Ванредна ситуација, током јула 2020. године, проглашена је у многим градовима Србије.

Најпре се увођење мера десило у Новом Пазару 25. јуна, да би 14. јула 2020. била проглашена ванредна ситуација у Бајиној Башти, у Лесковцу, претходно у Куршумлији, Ваљеву, Александровцу, Крушевцу, Ваљеву...

Питање свих питања од почетка пандемије је како се људи заражавају вирусом корона?

Вол сџирџи џорнал, у тексту који преноси Танјуг 17. јула 2020. године, пише да научници тврде да није баш уобичајено заразити се путем контаминиране површине, као и да брзи сусрети на отвореном вероватно неће проширити инфекцију. Главни начини заразе су, кажу, блиске интеракције током дужег периода. Гужве, лоше проветрени простори и места где људи гласно разговарају или певају – повећавају ризик. Ове чињенице помажу фирмама и властима широм света да осмисле стратегију како би заштитиле јавно здравље, а да не наштете економији. У стратегију су укључене тактике попут постављања баријера од плексигласа, коришћење маски у трговинама и другим јавним просторима, примена квалитетних вентилацијских система и држање прозора отворених кад год је то могуће. Две велике студије доказале су да је строги карантин спречио милионе зараза и смртних случајева широм света. Важан фактор у преношењу вируса је свест о опасностима на изглед бенигних активности – говор и дисање могу лако проширити честице и потенцијално заразити људе у близини, пише *Вол сџирџи џорнал*.

Здравствене агенције кажу да је капљична зараза главни начин преноса вируса корона, а те капљице могу пренети вирус с једне особе на другу ако слете на очи, нос или уста. Међутим, релативно брзо и лако падну на земљу или друге површине. Неки научници тврде да се корона може пренети и аеросолом који се директно удише, јер лебди у ваздуху дуже од споменутих капљица. Још један од фактора је продужена изложеност самом вирусу. То се генерално дефинише као 15 или више минута незаштићеног контакта с особом удаљеном шест стопа, односно 182 центиметара.

Црквени хор у америчкој савезној држави Вашингтон одржао је пробу 10. марта, а након ње је 87 одсто чланова било заражено, каже Леа Хамнер, локални епидемиолог и водећа ауторка студије, која упозорава на опасност догађаја са суперширитељима у којима једна или мали број особа зарази многе друге. Наиме, 53 полазника од њих 61 било је заражено, а двоје је умрло. Проба је трајала два сата, били су у скученом простору, а многи су били старији и стога подложнији зарази. Хамнерова је истакла да то нису једини фактори који су утицали на заразу. Људи при певању избацују честице које носе заразу, а певачи такође дубоко дишу и повећавају могућност да удахну опасне честице. Слична динамика преноса јасна је и на другим местима и догађајима где се интензивније дише и гласније говори – ради се о теретанама, позориштима, конференцијским дворанама, венчањима и рођенданима.

Познати хирург Мома Јаковљевић, заменик директора КБЦ „Драгиша Мишовић“, једне од болница из ковид система, упутио је драматичан апел родитељима деце која иду на протесте јер је, како је рекао, масовно окупљање у овој ситуацији равно лудилу.

*Хирург Мома
Јаковљевић, заменик
директора КБЦ
Драгиша Мишовић.*

Фото: Принтскрин